

An aerial photograph of the Steenwijkerland region, showing a dense network of roads, fields, and small settlements. The map is oriented vertically on the page.

De ondersteuning van burgerinitiatieven in de gemeente Steenwijkerland

Eindrapport

*Rekenkamercommissie
Steenwijkerland*

juni 2018

Inhoud

Samenvatting

1. Inleiding en methodologisch kader
2. Theorie: doelen, beleid en procedures
3. Praktijk: ondersteuning van burgerinitiatieven
4. Conclusies en aanbevelingen

Bijlagen

Samenvatting

Waarom dit onderzoek?

Actieve betrokkenheid van bewoners is essentieel voor de kwaliteit van lokaal bestuur. Met het kernen- en wijkenbeleid wil de gemeente Steenwijkerland haar inwoners de mogelijkheid bieden om zelf te werken aan de leefbaarheid van de eigen leefomgeving. De Rekenkamercommissie Steenwijkerland geeft met dit onderzoek inzicht in zowel theorie als praktijk van ondersteuning van burgerinitiatieven in Steenwijkerland. Centrale vraag is:

In hoeverre zijn de institutionele en externe procedurele wijze waarop de gemeente Steenwijkerland burgerinitiatieven ondersteunt gelijkwaardig, snel en eenvoudig?

Onze bevindingen

Theorie

Het kernen- en wijkenbeleid is een bindmiddel...

De gemeente Steenwijkerland ambieert een goede relatie met haar bewoners. Met het kernen- en wijkenbeleid biedt de gemeente de lokale gemeenschap de mogelijkheid om zelf te werken aan de leefbaarheid in de wijk of kern.

...met Plaatselijke Belangen en Wijkorganisaties als spil...

Binnen dit beleid worden Plaatselijke Belangen en Wijkorganisaties (PBW's) gezien als vertegenwoordigers van een kern of wijk. Zij hebben toegang tot de coördinatoren kernen en wijken en contactwethouders en dienen initiatieven in.

...en de gemeente in een faciliterende rol.

Uitgangspunt is dat het initiatief bij de bewoners ligt: "U wilt wat? Dan bent u ook aan zet!" De gemeente denkt mee en deelt kennis met initiatiefnemers. Bovendien stelt de gemeente financiële middelen beschikbaar, te weten organisatiegeld, koppengeld en het fonds kernen en wijken (matrix).

Praktijk

De actieve rol van de gemeente brengt PBW's in positie...

De coördinatoren van de gemeente zoeken actief de PBW's op. Het netwerk is dusdanig ingericht dat de lijnen voor de bestuurders van PBW's kort zijn. Kanttekening van het werken met vaste (PBW's) kanalen is dat veelal dezelfde personen bereikt worden. De gemeenten experimenteert overigens ook met varianten voor burgerparticipatie. Zo is er in 2017 een G1000 georganiseerd rond het thema energie. Verder is begin 2018 besloten om de huidige werkwijze te herzien.

...toch blijft er geld liggen...

In 2016 is € 81.669,08 aan koppengeld bijgeschreven aan de tegoeden van de PBW's en is er € 97.851,46 gebruikt voor initiatieven. In 2017 is er € 82.537,90 bijgeschreven en hebben PBW's € 87.282,83 uitgegeven. Hoewel de procedure eenvoudig is (aanvragen kunnen via de site ingediend worden en zijn alleen onderworpen aan een procedurele toets), is er in het verleden meer bijgeschreven dan uitgegeven. 15% van de PBW's hebben zowel in 2016 als in 2017 geen beroep gedaan op het koppengeld of het fonds kernen en wijken, 85% van de PBW's heeft in 2016 en/of 2017 wel een aanvraag ingediend.

Samenvatting

...mede door verschillen in activiteit van PBW's.

Bij verschillende PBW's is sprake van een hoge mate van draagvlak en organisatiekracht. De bestuurders van deze PBW's nemen hun functie serieus en hebben hoge ambities. In de praktijk resulteert dit in mooie en omvangrijke initiatieven. De omvang van een kern of wijk lijkt hier geen rol in te spelen. Tegelijk is een aantal PBW's minder actief of 'slapende'. Hiervoor worden verschillende verklaringen gegeven. Enerzijds kan het zo zijn dat een kern of wijk tevreden is en de financiële middelen de afgelopen jaren niet nodig heeft gehad of kleine initiatieven zelf heeft gefinancierd. Anderzijds is de activiteit deels afhankelijk van de bezieling van bestuurders. De PBW's geven aan dat het moeilijk is om nieuwe bestuurders te vinden. De gemeente (ambtelijke apparaat) signaleert dergelijke ontwikkelingen maar hanteert op dit moment geen afwijkend beleid voor PBW's met beperkte organisatiekracht.

Conclusies

Het kernen- en wijkenbeleid is snel en eenvoudig...

Het huidige proces biedt een goede basis voor een snelle en eenvoudige werkwijze. PBW's hebben over het algemeen voldoende contact met de coördinatoren kernen en wijken en contactwethouders en de lijnen zijn kort. Bovendien zijn zij goed op de hoogte van de criteria aangaande het koppengeld en het fonds kernen en wijken. Het is vrij eenvoudig om koppengeld aan te vragen en de financiering wordt snel ontvangen. Er zijn voorbeelden waarin het gehele proces binnen twee weken doorlopen is. De eenvoud en snelheid draagt bij aan het initiëren en realiseren van initiatieven.

...maar dit kan ten koste gaan van de gelijkwaardigheid.

In theorie is het beleid gelijkwaardig. Immers, alle bewoners zijn vertegenwoordigd door en hebben toegang tot een PBW. Bewoners kunnen initiatieven, maar ook klachten en wensen, bij PBW's indienen. Vervolgens beoordelen PBW's, soms in overleg met coördinatoren kernen en wijken, of een initiatief voldoet aan de criteria.

Zo is het niet ondenkbaar dat persoonlijke kwesties of eerdere ervaringen een drempel kunnen vormen voor bewoners om de PBW te benaderen. Hierdoor kan de toegankelijkheid in het geding komen.

PBW's verkleinen de afstand...

Door de fysieke aanwezigheid van lokale PBW's in de wijk of kern en hun centrale rol, kunnen bewoners bij hun in de wijk terecht met vragen, klachten en ideeën. Daarnaast gaan PBW-besturen actief op pad in de wijk om de behoeften van bewoners te achterhalen.

...maar zijn niet allemaal even actief.

Verder speelt de bemensing van de PBW's een rol. De instelling, beschikbare tijd en energie van de bestuurders zijn van doorslaggevend belang bij het realiseren van initiatieven. Er zijn voorbeelden van kleine PBW's die grote projecten realiseren maar er zijn ook voorbeelden van grote PBW's die al een paar jaar op rij geen initiatieven hebben ingediend. De omvang van een PBW, en daarmee de omvang van het koppengeld lijkt in mindere mate van invloed op het functioneren een PBW.

Samenvatting

Aanbevelingen

Breng de organisatiekracht van kernen en wijken in beeld en pas de ondersteuning daarop aan

Tussen kernen en wijken bestaan grote verschillen in organisatiekracht (zie hiernaast voor een duiding van het concept). Door de organisatiekracht in beeld te brengen kan de gemeente bijsturen. Bovendien kan er geleerd worden van PBW's met veel organisatiekracht.

Koester de actieve PBW's

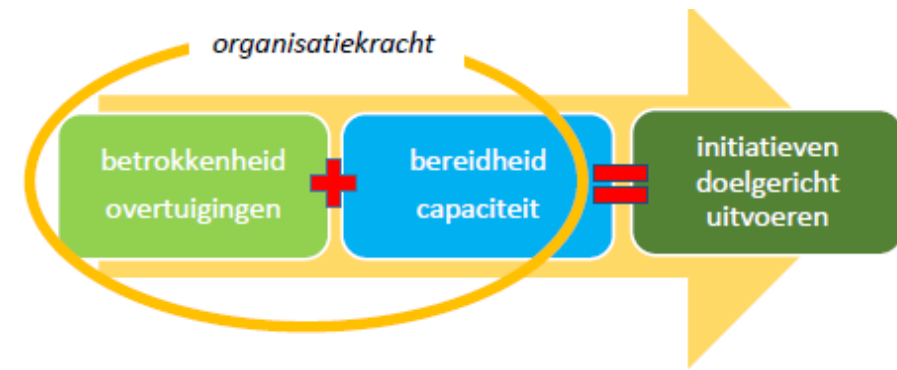
De PBW's met veel draagvlak en actieve bestuurders hebben in het verleden veel initiatieven mogelijk gemaakt. Zij dragen bij aan een goede relatie tussen burgers en de gemeente Steenwijkerland. Het is van belang om ook bij de actieve PBW's te borgen dat niet alleen dezelfde personen worden bediend. Daarnaast is het raadzaam om aan de slag te gaan met PBW's die minder actief zijn. Op basis van het inzichtelijk maken van de organisatiekracht, kunnen tekortkomingen opgevangen worden.

Experimenteer met andere vormen

Mede dankzij social media komen bewoners makkelijker in contact met overheden. Maak gebruik van deze trend door bewoners ook direct toegang te bieden tot de beschikbare middelen om initiatieven te verwezenlijken. Hiermee worden kwetsbaarheden m.b.t. toegankelijkheid en gelijkwaardigheid geneutraliseerd en worden er nieuwe of andere groepen bewoners bereikt.

Inventariseer de behoefte

Door een brede inventarisatie onder burgers en PBW's, worden de behoeften inzichtelijk gemaakt. Uit de bestedingsoverzichten blijkt dat er jaarlijks geld blijft liggen. Een inventarisatie kan verklaren waarom dit het geval is. Daarnaast draagt het bij aan de bekendheid van het kernen- en wijkenbeleid.

Organisatiekracht van een kern is de **bereidheid** ("willen") en de **capaciteit** ("kunnen") om op basis van **onderlinge betrokkenheid** en **gedeelde overtuigingen** initiatieven **doelgericht** uit te voeren ten behoeve van **collectieve** belangen.

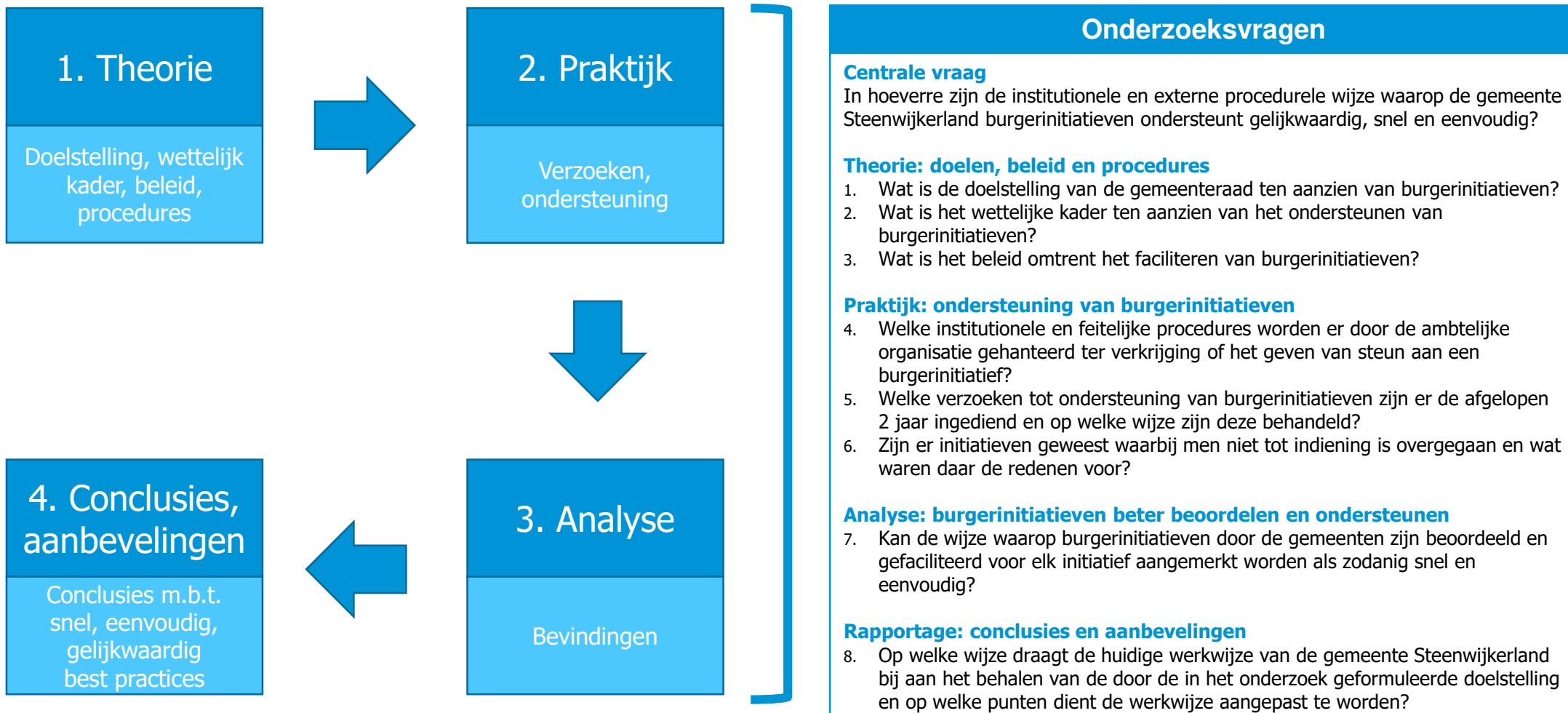
1. Inleiding en methodologisch kader

Dit onderzoek biedt inzicht in de theorie en praktijk van de ondersteuning van burgerinitiatieven in Steenwijkerland

Situatie	Uitdaging	Vraagstelling
<p>Op 8 november 2016 heeft de gemeenteraad van Steenwijkerland unaniem een motie aangenomen om 'eigentijdse' mogelijkheden te verkennen om burgerinitiatieven beter te ondersteunen én te stimuleren.</p> <p>Initiatieven komen nu vooral via de plaatselijke belangen en wijkorganisaties tot stand. Het vermoeden van de raad is dat soms initiatieven stuklopen omdat ze niet aansluiten op visie, beleid en momentum vanuit de gemeente en de werkwijze van de gemeente. Dat kan demotiverend werken op inwoners.</p> <p>Verder is in een raadsvoorstel van 19 september jl. is aan het college opdracht gegeven om samen met 3-5 inwoners invulling te geven aan een nieuwe werkwijze: snel, eenvoudig en laagdrempelig. Vanuit de Reserve Impulsgelden wordt hiervoor € 80.000 beschikbaar gesteld.</p>	<p>De Rekenkamercommissie Steenwijkerland wil graag weten of de gemeente met haar beleid en werkwijze bijdraagt aan de initiatiefkracht van inwoners. Daarnaast wil de Rekenkamercommissie weten of inwoners gelijke kansen hebben en of er een podium wordt geboden voor initiatieven.</p> <p>Met het onderzoek wordt de huidige werkwijze van de gemeente en hoe deze (uit)werkt in de praktijk onderzocht. De conclusies en aanbevelingen kunnen door college en inwoners (meedenkers) benut worden in het werken aan een nieuwe werkwijze.</p> <p>Een werkwijze waarin college, raad en organisatie de rol pakken die hen past en die gelijkwaardig, snel en eenvoudig is. Zodanig dat inwoners in de gemeente een echte partner vinden en gemotiveerd zijn en gestimuleerd worden om met initiatieven te komen.</p>	<p>De centrale vraag hierbij is:</p> <p><i>In hoeverre zijn de institutionele en externe procedurele wijze waarop de gemeente Steenwijkerland burgerinitiatieven ondersteunt gelijkwaardig, snel en eenvoudig?</i></p> <p>De doelstelling van het onderzoek is om de gemeenteraad inzicht te bieden in de werkwijze van de gemeente bij de ondersteuning van burgerinitiatieven. De conclusies van het onderzoek moeten leiden tot aanbevelingen die de werkwijze van de gemeente kunnen verbeteren.</p> <p>Met een eigentijdse werkwijze kunnen raad, college, organisatie én inwoners samen werken aan het verder stimuleren van burgerinitiatieven in Steenwijkerland.</p>

1. Inleiding en methodologisch kader

Centraal staat of de ondersteuning gelijkwaardig, snel en eenvoudig is.

1. Inleiding en methodologisch kader

Toelichting stappen

Wat hebben we gedaan?

Scope

Dit onderzoek heeft als doel inzicht te bieden in de werkwijze van de gemeente bij de ondersteuning van burgerinitiatieven. Centrale elementen zijn het beleid op papier en de werking in de praktijk. Kern is vast te stellen of de werkwijze gelijkwaardig, snel en eenvoudig is. Het onderzoek richt zich aldus niet op de effecten van beleid.

Aangezien PBW's een belangrijke schakel vormen in de uitvoering van het kernen- en wijkenbeleid zijn tevens de ervaringen van de PBW's met het gemeentelijk beleid betrokken in het onderzoek. Aan de hand van gesprekken met enkele PBW's zijn visie, ervaringen en knelpunten van PBW's verkend. In totaal zijn hiervoor vijf PBW's geselecteerd op basis van omvang en mate van activiteit.

Gelet op de centrale doelstelling van dit onderzoek (inzicht in de werkwijze van de gemeente) en de centrale rol van PBW's in de uitvoering daarvan is er geen inventarisatie onder bewoners uitgevoerd.

Vorbereiding

De voorbereiding van het onderzoek bestond uit een kick-off met de Rekenkamercommissie en een kennismaking met de coördinator kernen en wijken (dhr. Van der Velde).

Stap 1

Om de theoretische deelvragen te kunnen beantwoorden hebben wij de volgende documenten bestudeerd:

- Nota Kernen- en wijken (2002)
- Subsidieverordening kernen- en wijkbeleid (2002)
- Verantwoord anders, Coalitieakkoord 2014–2018 (2014)
- Werkbrief de Werkplaats (2015)
- Folder Kernen en Wijken (2015)
- Motie verkennen 'eigentijdse' mogelijkheden tot stimuleren burgerparticipatie (2016)
- Matrix dorpsplannen (2016)
- Matrix dorpsplannen (2017)
- Tabel koppengeld (2017)
- Tussenevaluatie kernen- en wijkenbeleid Steenwijkerland (2017)

Bovenstaande documenten zijn bestudeerd om een beeld te krijgen van het beleid op papier. Daarnaast biedt de administratie inzicht in de financiële omvang en dient het ter inventarisatie van de initiatieven.

1. Inleiding en methodologisch kader

Toelichting stappen

Stap 2

Om de praktijk rondom het beleid inzichtelijk te maken hebben wij diverse betrokkenen op bestuurlijk en ambtelijk niveau geïnterviewd:

- Wethouder Akkerman
- Groepsinterviews gemeenteraad
- Dhr. van der Velde (Coördinator kernen en wijken Gemeente Steenwijkerland)
- Dhr. Sluis (Concernmanager Gemeente Steenwijkerland)

Bovenstaande respondenten zijn op verschillende manieren betrokken bij het kernen- en wijkenbeleid. De variëteit in bestuurlijk en ambtelijk biedt inzichten in ervaringen en visies op verschillende niveaus.

Daarnaast hebben we vijf PBW's geïnterviewd om hun werkwijze en ervaringen inzichtelijk te maken. Bij de selectie hebben wij rekening gehouden met omvang (aantal bewoners*) en activiteit (wel of geen initiatief in 2016 en 2017):

- Belt-Schutsloot (591 inwoners, 2016-2017 actief)
- Blokzijl (1262 inwoners, 2016-2017 niet actief)
- Ossenzijl (588 inwoners, 2016-2017 actief)
- Tuk (1708 inwoners, 2016-2017 actief)
- Zuidveen (563 inwoners, 2016-2017 niet actief)

Door middel van interviews is het mogelijk om dieper op de stof in te gaan. Daarnaast wordt de respondent zoveel mogelijk ruimte geboden om in eigen woorden antwoord te geven op de vraag.

Stap 3

De verkregen data uit de documentstudie en interviews zijn, aan de hand van de deelvragen, geanalyseerd. Dit ging gepaard met diverse sessies met het onderzoeksteam. Door middel van de analyse is het mogelijk om de centrale vraag en deelvragen te beantwoorden.

Stap 4

Op basis van de analyse en best practices is het beleid in theorie en praktijk inzichtelijk gemaakt en zijn er aanbevelingen geformuleerd. Hierdoor biedt het rapport handvatten om een verbeterslag te maken in het kernen en wijkenbeleid.

** De kleinste kern/wijk heeft 161 bewoners en de grootste heeft 5009 bewoners. Gemiddeld hebben de kernen/wijken 1318 inwoners. Dit is gebaseerd op de telling van 2010.*

2. Theorie: doelen, beleid en procedures

Het kernen en wijkenbeleid op papier

Onze bevindingen

Deelvraag 1: *Wat is de doelstelling van de gemeenteraad ten aanzien van burgerinitiatieven?*

1. De doelstelling van de gemeenteraad is burgerinitiatieven beter te ondersteunen én te stimuleren.

Deelvraag 2: *Wat is het wettelijk kader ten aanzien van het ondersteunen van burgerinitiatieven?*

3. De subsidieverordening kernen en wijkbeleid vormt het wettelijk kader van het gemeentelijk beleid...
4. ...en biedt 3 vormen van financiële ondersteuning: organisatiegeld, koppengeld en het fonds kernen en wijken.

Deelvraag 3: *Wat is het beleid omtrent het faciliteren van burgerinitiatieven?*

7. Het kernen- en wijkenbeleid is sinds 2001 organisch gegroeid binnen het ambtelijk apparaat van Steenwijkerland...
8. ...er is bijvoorbeeld ook aandacht voor experimentele varianten naast de reguliere ondersteuning via PBW's.
9. Van idee tot initiatief...
10. ...naar ondersteuning door de gemeente.

2. Theorie: doelen, beleid en procedures

Het kernen en wijkenbeleid op papier

Deelvraag 1: Wat is de doelstelling van de gemeenteraad ten aanzien van burgerinitiatieven?

De doelstelling van de gemeente is burgerinitiatieven beter te ondersteunen én te stimuleren.

Op 8 november 2016 heeft de gemeenteraad van Steenwijkerland unaniem een motie aangenomen om 'eigentijdse' mogelijkheden te verkennen om burgerinitiatieven beter te ondersteunen én te stimuleren. De raad stelt hierin dat er een belangrijke rol is weggelegd voor burgers, plaatselijke belangen, wijkverenigingen en andere groeperingen die zich inzetten voor de lokale gemeenschap. En hecht zij waarde aan het verkennen naar vernieuwende werkwijzen projecten van en door bewoners eenvoudig te faciliteren.

Daarnaast benadrukt de raad dat in de praktijk deze partijen vaak in belangrijke mate afhankelijk zijn van de visie en opvattingen van het college en de raad als het gaat om te komen tot concrete uitvoering. Door deze werkwijze kan de gemeente, zo stelt de raad, (soms onbedoeld) goede initiatieven demotiveren omdat er vanuit haar beleidsdoelstellingen het momentum er voor die projecten niet is.

Echter, de gemeente ambieert een goede relatie met haar bewoners en ziet het als haar taak om actief burgerschap te steunen en te faciliteren.

vormt het wettelijke kader en biedt de grondslag voor het jaarlijks verlenen van organisatiegeld, koppengeld en het fonds kernen en wijken (matrix).

Op 18 september 2001 is de nota kernen- en wijkenbeleid vastgesteld. Destijds was er een grote zorg over de verbinding met de kernen en dorpen als gevolg van een grootschalige herindeling. Om de zorgen weg te nemen is de relatie tussen de gemeente en de bewoners speerpunt van beleid binnen de besturingsfilosofie. In de nota kernen- en wijkenbeleid is tevens vastgesteld dat PBW's toegang krijgen tot financiële middelen. Dit maakt het voor PBW's mogelijk om initiatieven te financieren.

2. Theorie: doelen, beleid en procedures

Het kernen en wijkenbeleid op papier

Deelvraag 2: Wat is het wettelijk kader ten aanzien van het ondersteunen van burgerinitiatieven?

De subsidieverordening kernen en wijkbeleid vormt het wettelijk kader van het gemeentelijk beleid...

Het kernen- en wijkenbeleid is beperkt vastgelegd in juridische kaders. De subsidieverordening kernen- en wijkbeleid vormt het wettelijke kader en biedt de grondslag voor het jaarlijks verlenen van organisatiegeld, koppengeld en het fonds kernen en wijken (matrix).

Om toegang te krijgen tot de financiële middelen, dient een PBW te worden erkend door het college. De PBW dient de zelfstandigheid en verantwoordelijkheid aan te tonen door het aantal leden, de doelstelling en de te verrichten werkzaamheden te overleggen. Erkenning kan door het college worden ingetrokken indien er geen vertrouwen is in het functioneren van de vereniging van plaatselijk belang.

...en biedt 3 vormen van financiële ondersteuning: organisatiegeld, koppengeld en het fonds kernen en wijken.

Elke PBW ontvangt jaarlijks organisatiegeld om administratieve en organisatorische kosten van te dekken. Het bedrag (2016: € 1.244,00) voor elke vereniging is gelijk, ongeacht de omvang.

Het koppengeld (2017: € 1,90) heeft als doel om initiatieven, ingediend door PBW's, mogelijk te maken. De hoogte van de jaarlijkse subsidie is afhankelijk van het aantal inwoners van een kern of wijk. Bovendien kan het college van B&W toestemming verlenen om het koppengeld maximaal drie achtereenvolgende jaar te sparen. Het koppengeld kan snel en eenvoudig middels een E-formulier worden aangevraagd. De gemeente ambieert om zoveel mogelijk initiatieven van PBW's te stimuleren.

De criteria (Subsidieverordening kernen- en wijkbeleid, 2002) zijn minimaal en daarmee laagdrempelig:

- vanuit de bevolking moet er draagvlak aanwezig zijn;
- de werkzaamheden staan niet op de werkplanning van de gemeente of het is wenselijk de planning door zelfwerkzaamheid naar voren te halen;
- de bevolking is geïnformeerd over het project en heeft de gelegenheid gekregen hierop te reageren.

2. Theorie: doelen, beleid en procedures

Het kernen en wijkenbeleid op papier

Indien het koppengeld niet toereikend is vanwege de omvang van een initiatief, kan een PBW een beroep doen op het fonds kernen en wijken. Aangezien de bedragen die hiermee gemoeid zijn, hoger liggen dan bij het koppengeld, zijn er striktere criteria opgenomen in de subsidieverordening (2002):

- vanuit de bevolking moet er draagvlak aanwezig zijn;
- het project is uitvoeringsgericht;
- het project moet voorzien in een behoefte of vraag;
- de werkzaamheden staan niet op de planning van de gemeente;
- er moet een sluitende begroting worden overlegd;
- er is sprake van zelfwerkzaamheid;
- het project moet een omvang hebben;
- eventueel onderhoud of exploitatie na afronding van het project zijn geregeld;
- de bevolking is geïnformeerd over het project en heeft de gelegenheid gekregen hierop te reageren.

Het fonds is bedoeld als hefboomeffect voor subsidiemogelijkheden via andere instanties dan de gemeente.

2. Theorie: doelen, beleid en procedures

Het kernen en wijkenbeleid op papier

Deelvraag 3: *Wat is het beleid omtrent het faciliteren van burgerinitiatieven?*

Het kernen- en wijkenbeleid is sinds 2001 organisch gegroeid binnen het ambtelijk apparaat van Steenwijkerland...

Het kernen- en wijkenbeleid beschrijft de kaders van de relatie tussen de gemeentelijke organisatie en burgers. De gemeente ziet het in eerste instantie als haar taak om bewonersinitiatieven te stimuleren en te faciliteren. Dit tracht zij te bereiken middels contactwethouders, coördinatoren kernen en wijken en financiële middelen.

In theorie zijn alle burgers vertegenwoordigd door en hebben toegang tot een PBW. Bewoners kunnen initiatieven, maar ook klachten en wensen, bij PBW's indienen. De besturen van deze stichtingen of verenigingen fungeren als schakel tussen de gemeente en de burgers. Zij zijn verantwoordelijk om initiatieven te verzamelen en in te dienen. Daarnaast vindt er sinds 2009 jaarlijks een voorzittersoverleg plaats. In dit overleg hebben de voorzitters van de PBW's overleg met het gemeentebestuur.

De nota uit 2001 is nog altijd kaderbepalend. Echter, het ambtelijk apparaat van Steenwijkerland staat open voor vernieuwingen en gaat mee met de tijd.

...er is bijvoorbeeld ook aandacht voor experimentele varianten naast de reguliere ondersteuning via PBW's.

Naast de traditionele structuur en het netwerk van PBW's, staat de gemeente open voor experimentele varianten met betrekking tot burgerparticipatie.

In 2017 is er bijvoorbeeld een G1000 georganiseerd rondom het thema energie. Daarnaast heeft de ambtelijke organisatie begin 2018 besloten de werkwijze te herzien.

2. Theorie: doelen, beleid en procedures

Het kernen en wijkenbeleid op papier

Van idee tot initiatief...

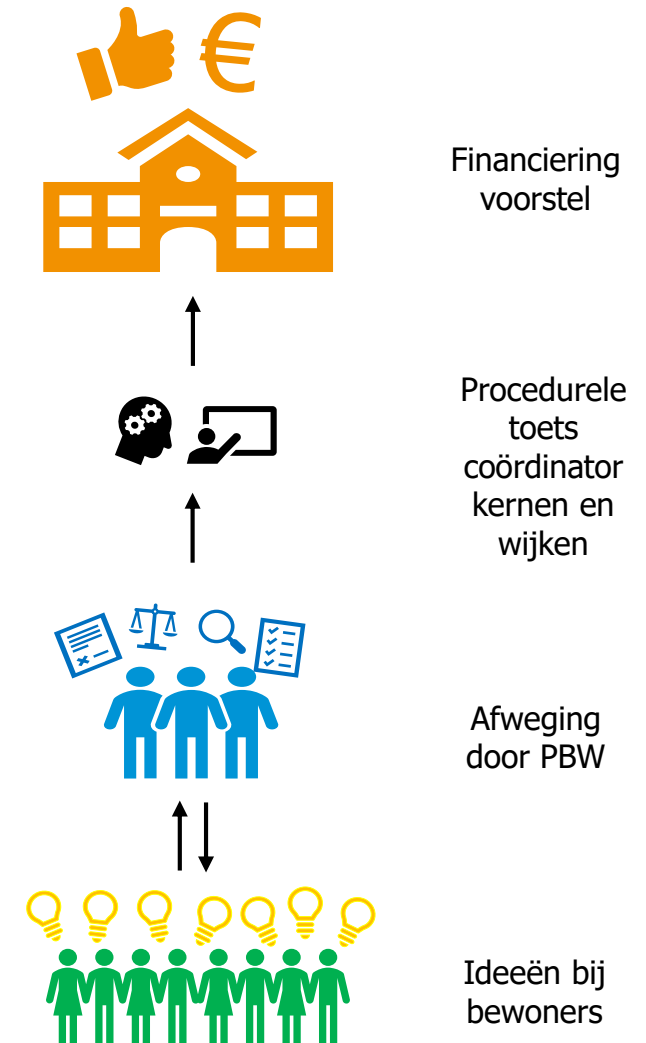
Uitgangspunt in de werkwijze van het kernen- en wijkenbeleid, is dat PBW's de spil zijn. Klachten of ambities op wijk- of kernniveau vormen vaak de basis voor een initiatief. In eerste instantie wordt er contact opgenomen met de PBW om het onderwerp te bespreken. Als de bewoner (of groep bewoners) besluit om het idee om te zetten in een initiatief vraagt het PBW-bestuur om een begroting. Daarnaast dient de initiatiefnemer aan te tonen dat er draagvlak is voor het initiatief. Hier worden verschillende methoden (bijv. d.m.v. handtekeningen of huis-aan-huis bezoeken) voor gehanteerd. Overigens kiezen sommige PBW-besturen ervoor om zelf het draagvlak te peilen. Als blijkt dat het initiatief haalbaar is, er draagvlak voor is en het niet op de werkplanning van de gemeente staat, dient het PBW-bestuur het initiatief in bij de coördinatoren kernen en wijken. Daarnaast proberen PBW-besturen ook proactief tot initiatieven te komen. Door middel van het organiseren van dorps- en wijkbijeenkomsten trachten zij te achterhalen wat er speelt en waar de bewoners behoeften aan hebben.

...naar ondersteuning door de gemeente.

Voorafgaand het formeel indienen van een initiatief via de website is er meestal contact tussen de coördinatoren kernen en wijken en de PBW's en/of initiatiefnemers. Gedurende dit contact wordt de ambitie of het initiatief kenbaar gemaakt bij de coördinatoren. Hierdoor kan er al in een vrij vroeg stadium worden meegedacht met de initiatiefnemers. Bovendien is dit contact ook de reden dat bijna alle initiatieven die daadwerkelijk worden ingediend, gehonoreerd worden. Coördinatoren kernen en wijken kunnen namelijk in dit stadium al kenbaar maken dat een initiatief niet gehonoreerd zal worden omdat het niet voldoet aan de criteria. D

aanvullend gebruikelijk om mensen vervolgens te adviseren hoe het initiatief wellicht toch zijn vervolg kan krijgen.

Zodra een initiatief wordt ingediend voeren de coördinatoren kernen en wijken een procedurele toets uit. Indien het initiatief voldoet aan de criteria van de gemeente, worden de financiële middelen beschikbaar gesteld. Formeel is dit een collegebesluit. Echter, het mandaat om financiële middelen beschikbaar te stellen is lager in de organisatie gelegd.

3. Ondersteuning van burgerinitiatieven

Het kernen- en wijkenbeleid in praktijk

Onze bevindingen

Deelvraag 4: Welke institutionele en feitelijke procedures worden er door de ambtelijke organisatie gehanteerd ter verkrijging of het geven van steun aan een burgerinitiatief?

1. De coördinatoren kernen en wijken hebben een proactieve houding en zijn de oren en ogen van de gemeente...
2. ...voor het geven van steun beperkt de gemeente zich tot een procedurele toets en gaat af op de beoordeling van de PBW's.

Deelvraag 5: Welke verzoeken tot ondersteuning van burgerinitiatieven zijn er de afgelopen 2 jaar ingediend en op welke wijze zijn deze behandeld?

3. De ingediende initiatieven zijn divers qua thema...
4. ...en worden allemaal gefinancierd maar toch blijft er geld liggen.

Deelvraag 6: Zijn er initiatieven geweest waarbij men niet tot indiening is overgegaan en wat waren daar de redenen voor?

5. Er is geen zicht op de initiatieven die niet worden ingediend.

3. Ondersteuning van burgerinitiatieven

Het kernen en wijkenbeleid in praktijk

Deelvraag 4: Welke institutionele en feitelijke procedures worden er door de ambtelijke organisatie gehanteerd ter verkrijging of het geven van steun aan een burgerinitiatief?

De coördinatoren kernen en wijken hebben een proactieve houding en zijn de oren en ogen van de gemeente...

In eerste instantie hebben de coördinatoren kernen en wijken vooral veel contact met de besturen van de PBW's. De lijnen zijn kort en de rolverdeling is helder. Daarnaast zijn de coördinatoren, indien wenselijk, bereid om mee te denken met de initiatiefnemers. Het gaat hier niet om een formele procedure. De mogelijkheid wordt geboden maar het is aan de PBW's en initiatiefnemers om hier gebruik van te maken.

...voor het geven van steun beperkt de gemeente zich tot een procedurele toets en gaat af op de beoordeling van de PBW's.

Zoals in het vorige hoofdstuk is beschreven, beoordelen besturen van PBW's in hoeverre een initiatief voldoet aan de criteria van de gemeente. Als dit het geval is, dienen zij het initiatief in bij de coördinatoren kernen en wijken. De coördinatoren voeren nog een procedurele toets uit. Indien het initiatief voldoet aan de criteria van de gemeente, worden de financiële middelen beschikbaar gesteld. Tussentijds is er de mogelijkheid om, bijvoorbeeld bij twijfel over de werkplanning van de gemeente, te schakelen met de coördinatoren.

3. Ondersteuning van burgerinitiatieven

Het kernen en wijkenbeleid in praktijk

Deelvraag 5: Welke verzoeken tot ondersteuning van burgerinitiatieven zijn er de afgelopen 2 jaar ingediend en op welke wijze zijn deze behandeld?

De ingediende initiatieven zijn divers qua thema...

Uit de gemeentelijke administratie blijkt dat de initiatieven uiteenlopen qua thematiek. De meest voorkomende thema's zijn cultuur, veiligheid, leefbaarheid en sociale cohesie. De gemeente stuurt en categoriseert overigens niet op thematiek.

De gemeente heeft in 2016 en 2017 157.796,10 aan koppengeld bijgeschreven aan de tegoeden van de PBW's. In dezelfde periode zijn er in totaal 65 initiatieven ingediend, hiervan hebben er 23 gebruik gemaakt van het fonds kernen en wijken. In totaal is er 98.451,29 via het koppengeld besteed en 91.719,- via het fonds kernen en wijken (matrix).

...en worden allemaal gefinancierd maar toch blijft er geld liggen.

Alle verzoeken tot financiering van initiatieven via het koppengeld zijn in 2016 en 2017 gehonoreerd. Uit gesprekken met PBW's blijkt dat zij initiatieven toetsen op basis van de criteria die op de site van de gemeente worden gecommuniceerd. Bij twijfel nemen zij contact op met de coördinatoren kernen en wijken. Hierdoor weten de PBW's al in een vroeg stadium of de financiering wordt verleend of dat er niet alle criteria is voldaan. In 2016 heeft 44% van de PBW's gebruik gemaakt van het koppengeld en in 2017 heeft 31% van de PBW's gebruik gemaakt van het koppengeld.

Uiteindelijk voeren de coördinatoren kernen en wijken nog een procedurele toets uit. Indien het verzoek voldoet aan alle eisen, wordt het verzoek namens het college van B&W gehonoreerd.

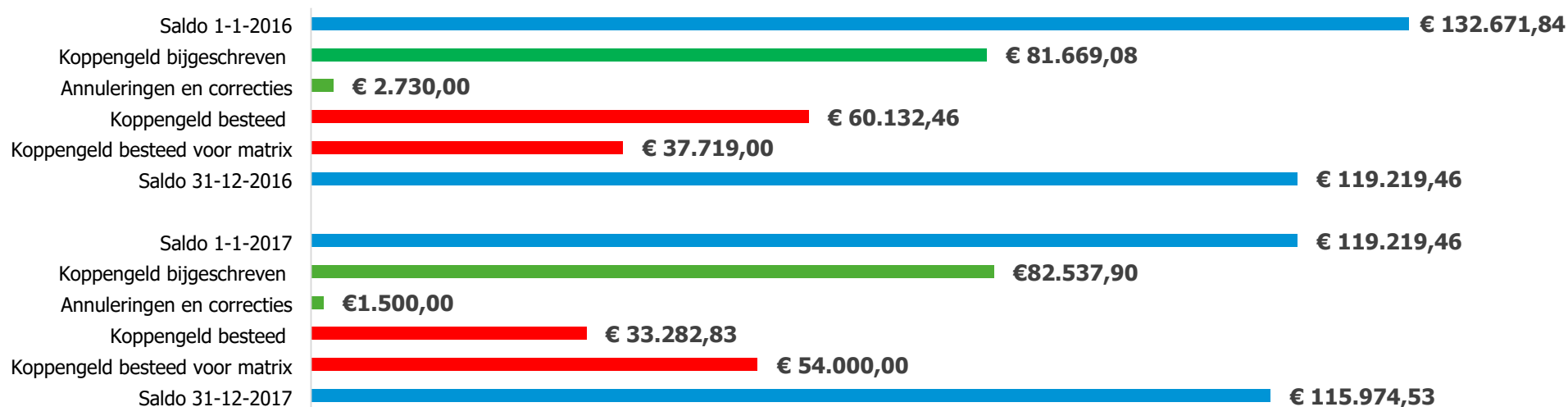
Ondanks de laagdrempelige criteria en de eenvoudige handelingen om aan financiering te komen, blijft er jaarlijks koppengeld liggen (zie diagram 1). Uit gesprekken met PBW's blijkt dat hier verschillende verklaringen voor zijn. Allereerst maken PBW's bewust gebruik van de mogelijkheid om te sparen. Hierdoor kunnen zij in de toekomst 'grotere' initiatieven bekostigen. Daarnaast geven enkele PBW's aan dat bewoners niet met initiatieven komen. In sommige gevallen besluiten besturen dan zelf om een initiatief in te dienen op basis van veelvoorkomende klachten of wensen. Ten slotte bestaat er de mogelijkheid dat een kern of wijk dusdanig tevreden is dat het indienen van initiatieven geen prioriteit heeft. Bovendien is het niet ondenkbaar dat niet alle burgers op de hoogte zijn van het beleid.

3. Ondersteuning van burgerinitiatieven

Het kernen en wijkenbeleid in praktijk

De mutaties en saldo's van 2016 en 2017 (m.b.t. het koppengeld en het fonds kernen en wijken) worden, op basis van de financiële administratie van de gemeentelijke organisatie, schematisch weergegeven in diagram 1. Uit de financiële administratie van de gemeente (zie bijlage 2) blijkt dat er zowel in 2016 als in 2017 meer is uitgegeven dan bijgeschreven. Aangezien er in het verleden meer werd bijgeschreven dan uitgegeven, is er alsnog sprake van een positief saldo op 31-12-2016 en 31-12-2017.

Diagram 1: Mutaties koppengeld 2016 en 2017

Bovendien blijkt uit de financiële administratie (zie bijlage 2) dat 15% van de PBW's zowel in 2016 als in 2017 geen beroep heeft gedaan op het koppengeld of het fonds kernen en wijken (matrix). Desondanks is er in beide jaren meer koppengeld besteed dan bijgeschreven. Dit wordt dan ook gecompenseerd door initiatieven van de overige 85% van de PBW's. De mogelijkheid om te sparen en vervolgens grotere initiatieven te realiseren is hier een verklaring voor.

* Het saldo op 31-12-2017 wijkt af van het saldo in de gemeentelijke administratie aangezien er bij zes PBW's de matrix uitgaven van 2017 nog niet verwerkt zijn en er bij Steenwijk Middenweg een rekenfout (€ 696,25) is gemaakt.

3. Ondersteuning van burgerinitiatieven

Het kernen en wijkenbeleid in praktijk

Voor grotere projecten kunnen PBW's een beroep doen op het fonds kernen en wijken (matrix). Het fonds is bedoeld als hefboom voor subsidiemogelijkheden via andere instanties dan de gemeente. Overigens dienen PBW's zelf een deel in te leggen middels het koppengeld (dekkingsmiddelen reeds beschikbaar gesteld koppengeld). Met betrekking tot de matrix heeft de gemeenteraad budgetrecht middels de 'reserve leefbaarheidsprojecten' en 'reserve kernen en wijken'. Uit de raadsessie blijkt dat de rol van de gemeenteraad kan worden beperkt. Op basis van een toetsingskader, kunnen beslissingen met betrekking tot de matrix kunnen eventueel op een lager niveau worden genomen.

In de praktijk attenderen de coördinatoren kernen en wijken de PBW's er veelvuldig op dat de deadline voor het indienen van projecten op de matrix nadert. Uit de gesprekken met coördinatoren kernen en wijken blijkt dat het moeilijk is om de matrix jaarlijks weer te vullen. Een mogelijke verklaring hiervoor is dat de projecten op de matrix van een grotere omvang zijn en niet alle PBW's de mogelijkheid hebben om projecten van die omvang te realiseren. Bovendien kan de gewenste doorlooptijd van de initiatiefnemers botsen met de gemeentelijke doorlooptijd (van ambtelijk onderzoek tot en met een definitief raadsbesluit). Daarnaast is het niet uit te sluiten dat veel kernen en wijken geen behoefte hebben aan dergelijke grote projecten.

Kern/wijk	Project	Raming	Reserve leefbaarheidsprojecten	Reserve kernen en wijken	Dekkingsmiddelen reeds beschikbaar gesteld koppengeld	Reeds beschikbaar gestelde gelden	Jeugdinitiatieven beschikbaar stellen	Bijdrage derden
Kallenkote	Herinrichting dorps huisplein	€ 15.000,00	€ 8.000,00	€ 4.000,00	€ 3.000,00			
De Middenweg	Speel, pluk en ontmoetingspark	€ 51.580,00	€ 19.580,00	€ 7.000,00	€ 10.000,00		€ 10.000,00	€ 5.000,00
Steenwijk-Noord	Tuttelpark - beweegtuin	€ 30.000,00		€ 8.000,00	€ 7.000,00	€ 5.000,00	€ 5.000,00	€ 5.000,00
Steenwijk-Noord	Herinrichting speeltuin Capellestraat	€ 20.000,00	€ 1.000,00	€ 7.000,00	€ 3.000,00		€ 7.000,00	€ 2.000,00
St Jans klooster	Opwaarderen dorpsplein in fase 2	€ 20.000,00		€ 15.000,00	€ 5.000,00			
Blankenham	600 jaar Dijkdorp	€ 11.300,00	€ 4.540,00		€ 1.500,00			€ 5.260,00
Belt-Schutsloot	Dorpsommetje	€ 18.600,00		€ 11.600,00	€ 2.000,00			€ 5.000,00
Scheerwolde	Multifunctioneel veld	€ 30.000,00	€ 4.000,00	€ 5.000,00	€ 6.000,00		€ 10.000,00	€ 5.000,00
Vollenhove	Aan Zee initiatief	€ 52.000,00		€ 17.000,00	€ 10.000,00	€ 25.000,00		
Oldemarkt	Spelen aan de Watersteeg	€ 13.000,00		€ 3.000,00	€ 2.000,00		€ 8.000,00	
Steenwijk-West	Renovatie wijkwerkplaats	€ 57.000,00	€ 20.000,00	€ 6.000,00	€ 3.000,00			€ 28.000,00
Willemsoord	Urnenmuur begraafplaats	€ 12.000,00		€ 6.000,00	€ 1.500,00			€ 4.500,00
		€ 330.480,00	€ 57.120,00	€ 89.600,00	€ 54.000,00	€ 30.000,00	€ 40.000,00	€ 59.760,00

3. Ondersteuning van burgerinitiatieven

Het kernen en wijkenbeleid in praktijk

Deelvraag 6: Zijn er initiatieven geweest waarbij men niet tot indiening is overgegaan en wat waren daar de redenen voor?

Er is geen zicht op de initiatieven die niet worden ingediend.

In hoeverre er initiatieven van bewoners bij PBW's stranden is onduidelijk. De gemeente heeft hier geen zicht op tenzij bewoners op eigen initiatief met de gemeente in contact komen en dit melden. Uit gesprekken met PBW's blijkt dat het zelden voorkomt dat een initiatief niet wordt ingediend. De belangrijkste reden om een initiatief niet in te dienen, is omdat de aanvraag niet voldoet aan de criteria (er is bijvoorbeeld geen draagvlak voor).

Daarnaast bestaat er de kans dat een initiatief niet wordt ingediend vanwege persoonlijke argumenten. In veel gevallen gaat het om kleine gemeenschappen. De besturen en bewoners kennen elkaar meestal persoonlijk. Het is dus niet ondenkbaar dat een privé kwestie de doorgang van een initiatief heeft geblokkeerd of dat een initiatiefnemer vanwege een privé kwestie het initiatief überhaupt niet heeft ingediend.

4. Conclusies en aanbevelingen

Onze bevindingen

Deelvraag 7: Kan de wijze waarop burgerinitiatieven door de gemeenten zijn beoordeeld en gefaciliteerd voor elk initiatief aangemerkt worden als zodanig snel en eenvoudig?

1. Het kernen- en wijkenbeleid is snel en eenvoudig...
2. ...en in theorie ook gelijkwaardig...
3. ...maar is ook sterk afhankelijk van de bemensing van de PBW.

Deelvraag 8: Op welke wijze draagt de huidige werkwijze van de gemeente Steenwijkerland bij aan het behalen van de door de in het onderzoek geformuleerde doelstelling en op welke punten dient de werkwijze aangepast te worden?

4. Het kernen- en wijkenbeleid maakt lokale initiatieven mogelijk.
5. De actieve PBW's met veel draagvlak blijven gebruiken...
6. ...en breng hun organisatiekracht in beeld...
7. ...maar maak het voor bewoners ook mogelijk om direct toegang te krijgen tot de middelen.

4. Toelichting conclusies

Deelvraag 7: Kan de wijze waarop burgerinitiatieven door de gemeenten zijn beoordeeld en gefaciliteerd voor elk initiatief aangemerkt worden als zodanig snel en eenvoudig?

Het kernen- en wijkenbeleid is snel en eenvoudig...

Het huidige proces biedt een goede basis voor een snelle en eenvoudige werkwijze. Het koppengeld is via de website van de gemeente eenvoudig aan te vragen middels een E-formulier. Er zijn voorbeelden waarin dit proces binnen twee weken doorlopen is. De snelheid van het proces is overigens deels afhankelijk van de agenda's en vergaderfrequenties van de PBW's.

Bovendien hebben PBW's over het algemeen voldoende contact met de coördinatoren kernen en wijken en contactwethouders. De lijnen zijn kort en het is gemakkelijk om met de coördinatoren in contact te komen. Daarnaast geven PBW's aan goed op de hoogte te zijn van de criteria aangaande het koppengeld en het fonds kernen en wijken. Tevens worden de criteria via de website gecommuniceerd.

Zodra een PBW een initiatief heeft ingediend, voeren de coördinatoren kernen en wijken een procedurele toets uit. Vaak is er in een eerder stadium al contact geweest over het initiatief waardoor de PBW's het initiatief pas indienen als aan criteria is voldaan.

Een deel van de PBW's maakt dankbaar gebruik van de snelheid en eenvoud van van waardoor er de afgelopen jaren veel mooie en omvangrijke initiatieven gerealiseerd zijn.

...en in theorie ook gelijkwaardig...

In theorie is het beleid gelijkwaardig. Immers, alle bewoners zijn vertegenwoordigd door en hebben toegang tot een PBW. Bewoners kunnen initiatieven, maar ook klachten en wensen, bij PBW's indienen. Vervolgens beoordelen PBW's, soms in overleg met coördinatoren kernen en wijken, of een initiatief voldoet aan de criteria.

Echter, het is niet ondenkbaar dat persoonlijke kwesties of eerdere ervaringen een drempel kunnen vormen voor bewoners om de PBW te benaderen. Hierdoor kan de toegankelijkheid in het geding komen met als gevolg dat de gelijkwaardigheid onder druk komt te staan.

...maar is ook sterk afhankelijk van de bemensing van de PBW.

Ondanks de eenvoudige werkwijze valt of staat het beleid met de bemensing van de PBW's. De instelling, beschikbare tijd en energie van de bestuurders zijn van doorslaggevend bij het realiseren van initiatieven. Er zijn voorbeelden van kleine PBW's die grote projecten realiseren maar er zijn ook voorbeelden van grote PBW's die al een paar jaar op rij geen initiatieven hebben ingediend.

4. Toelichting conclusies

Deelvraag 8: Op welke wijze draagt de huidige werkwijze van de gemeente Steenwijkerland bij aan het behalen van de door de in het onderzoek geformuleerde doelstelling en op welke punten dient de werkwijze aangepast te worden?

Het kernen- en wijkenbeleid maakt lokale initiatieven mogelijk.

De snelheid en eenvoud van het huidige beleid in combinatie met de beschikbaar gestelde financiële middelen, maakt lokale initiatieven mogelijk. Sinds 2001 zijn er tal van lokale initiatieven gerealiseerd dankzij het kernen- en wijkenbeleid. PBW's weten hun weg naar de gemeente goed te vinden en de lijnen zijn kort.

De actieve PBW's met veel draagvlak blijven gebruiken...

De PBW's met veel draagvlak en actieve bestuurders hebben in het verleden veel initiatieven mogelijk gemaakt. Zij dragen bij aan een goede relatie tussen burgers en de gemeente Steenwijkerland. Het is wel relevant om ervoor te waken dat niet alleen de bekende personen worden bediend. Door middel van een communicatiecampagne, onder andere via social media, is het mogelijk om bewoners te bereiken die nog niet op de hoogte zijn van het beleid.

...en breng hun organisatiekracht in beeld...

Bovendien is het relevant om de organisatiekracht van de PBW's in beeld te brengen. Dit biedt de gemeente namelijk de mogelijkheid om bij te sturen. Bovendien kan er geleerd worden van de PBW's met veel organisatiekracht en wordt het inzichtelijk welke competenties hieraan bijdragen.

...maar maak het voor bewoners ook mogelijk om direct toegang te krijgen tot de middelen.

Mede dankzij social media komen bewoners makkelijker in contact met overheden. Maak gebruik van deze trend door bewoners ook direct toegang te bieden tot de beschikbare middelen om initiatieven te verwezenlijken. Hiermee worden kwetsbaarheden m.b.t. toegankelijkheid en gelijkwaardigheid geneutraliseerd.

4. Best practice

Zoals uit dit onderzoek blijkt, hebben PBW's een cruciale rol binnen het kernen- en wijkenbeleid. Dit gaat gepaard met voordelen, bewoners hebben bijvoorbeeld op wijk- of kernniveau een aanspreekpunt, maar ook met nadelen, bewoners hebben bijvoorbeeld alleen via PBW's toegang tot de financiële middelen.

Door middel van een best practice elders in het land, worden nieuwe inzichten geboden m.b.t. het bovenstaande dilemma.

Het Lukt Ons!

Het Lukt Ons! is een samenwerkingsverband van het Vrijwilligerspunt, de Westfrieze Uitdaging en gemeenten in de regio West-Friesland.

Het Lukt Ons! is ontstaan vanuit de gemeente Medemblik. De gemeente constateerde dat veel inwoners, verenigingen en stichtingen goede ideeën hadden maar dat het vaak daarbij bleef. Dit reden hiervoor was dat initiatiefnemers hulp of geld nodig hadden om een initiatief te realiseren.

Bewoners die een idee hebben om West-Friesland bruisender te maken, kunnen via Het Lukt Ons! een project starten. Allereerst wordt er een online pagina opgezet om financiële middelen te vergaren. Het gaat hier om een vorm van crowdfunding. Initiatiefnemers worden begeleid bij het werven van geld, hulp en/of materialen. Bovendien worden er partners van Het Lukt Ons! benaderd om het project mede mogelijk te maken en wordt er een beroep gedaan op landelijke fondsen.

Het doel van Het Lukt Ons! is burgerprojecten sneller en beter uit de startblokken te laten komen. De projecten dienen bij te dragen aan een betere samenleving. Hieronder vallen bijvoorbeeld het organiseren van buurtfeesten maar ook de financiering van een nieuwe koel-transportbus voor de voedselbank.

In totaal zijn er tot op heden 48 projecten gerealiseerd en is er € 87.627,- opgehaald.

Handvatten

In tegenstelling tot het kernen- en wijkenbeleid van Steenwijkerland, maakt Het Lukt Ons! geen gebruik van een extra tussenlaag. Door middel van een eenvoudige en toegankelijke website is het voor burgers (initiatiefnemers) gemakkelijk om direct met Het Lukt Ons! in contact te komen. Daarnaast worden initiatiefnemers het gehele traject ondersteunt.

Het Lukt Ons! toont hiermee aan dat het mogelijk is om als organisatie direct met de initiatiefnemers te schakelen. Middels de online pagina worden de initiatieven gepitcht. Een dergelijk middel zou ook voor gemeente Steenwijkerland uitkomst bieden. Hierdoor kunnen burgers toegang krijgen tot de financiële middelen zonder tussenkomst van de PBW's.

Bijlagen

Bijlage 1

Steenwijkerland bestaat in totaal uit 32 kernen en wijken. Deze zijn alle vertegenwoordigd middels een PBW.

Basse	St Jans klooster
Belt-Schutsloot	Steenwijk Binnenstad
Blankenham	Steenwijk De Beitel
Blokzijl	Steenwijk De Gagels
Dwarsgracht	Steenwijk Middenweg
Eesveen	Steenwijk Noord
Giethoorn	Steenwijk Dennenallee
Kallenkote	Steenwijk West
Kalenberg	Steenwijkerwold
Kuinre	Tuk
Marijenkampen	Vollenhove
Oldemarkt	Wanneperveen
Onna	Wetering
Ossenzijl	Willemsoord
Paasloo	Witte Paarden
Scheerwolde	Zuidveen

Bijlage 2

Kern/wijk	Saldo 1-1-2016	Koppengeld bijgeschreven	Annuleringen of correctie	Verbruik 2016	Matrix 2016	Saldo 31-1-2016	Saldo 1-1-2017	Koppengeld bijgeschreven	Annuleringen of correctie	Verbruik 2017	Matrix 2017	Saldo 31-12-2017
Basse	€ 3.913,05	€ 511,36	€ -	€ -	€ 1.169,00	€ 3.255,41	€ 3.255,41	€ 516,80	€ -	€ 700,00	€ -	€ 3.072,21
Belt-Schutsloot	€ 7.138,11	€ 1.111,08	€ -	€ 1.347,34	€ 4.000,00	€ 2.901,85	€ 2.901,85	€ 1.122,90	€ -	€ 2.285,88	€ 2.000,00	€ -261,13
Blankenham	€ 2.546,28	€ 736,96	€ 1.230,00	€ -	€ 750,00	€ 3.763,24	€ 3.763,24	€ 744,80	€ -	€ 1.164,94	€ 1.500,00	€ 1.843,10
Blokzijl	€ 968,82	€ 2.372,56	€ -	€ -	€ -	€ 3.341,38	€ 3.341,38	€ 2.397,80	€ -	€ -	€ -	€ 5.739,18
Dwarsgracht	€ 360,10	€ 385,40	€ -	€ -	€ 600,00	€ 145,50	€ 145,50	€ 389,50	€ -	€ -	€ -	€ 535,00
Eesveen	€ 1.885,35	€ 1.663,80	€ -	€ -	€ 5.200,00	€ -1.650,85	€ -1.650,85	€ 1.681,50	€ -	€ -	€ -	€ 30,65
Giethoorn	€ 2.221,11	€ 4.709,40	€ -	€ 7.764,55	€ -	€ -834,04	€ -834,04	€ 4.759,50	€ -	€ -	€ -	€ 3.925,46
Kallenkote	€ 1.928,60	€ 614,76	€ -	€ -	€ -	€ 2.543,36	€ 2.543,36	€ 621,30	€ -	€ -	€ 3.000,00	€ 164,66
Kalenberg	€ 2.266,52	€ 488,80	€ -	€ 981,56	€ -	€ 1.773,76	€ 1.773,76	€ 494,00	€ -	€ -	€ -	€ 2.267,76
Kuinre	€ 2.564,74	€ 1.669,44	€ -	€ 2.000,00	€ -	€ 2.234,18	€ 2.234,18	€ 1.687,20	€ -	€ -	€ -	€ 3.921,38
Marijenkampen	€ 1.250,34	€ 302,68	€ -	€ -	€ 1.500,00	€ 53,02	€ 53,02	€ 305,90	€ -	€ -	€ -	€ 358,92
Oldemarkt	€ -34,91	€ 4.965,08	€ -	€ 4.930,17	€ 1.000,00	€ -1.000,00	€ -1.000,00	€ 5.017,90	€ -	€ -	€ 2.000,00	€ 2.017,90
Onna	€ 513,05	€ 592,20	€ -	€ -	€ -	€ 1.105,25	€ 1.105,25	€ 598,50	€ -	€ 1.703,75	€ -	€ -
Ossenzijl	€ 233,68	€ 1.105,44	€ -	€ 1.105,00	€ -	€ 234,12	€ 234,12	€ 1.117,20	€ -	€ -	€ -	€ 1.351,32
Paasloo	€ 3.279,64	€ 772,68	€ 1.500,00	€ 3.000,00	€ -	€ 2.552,32	€ 2.552,32	€ 780,90	€ -	€ -	€ -	€ 3.333,22
Scheerwolde	€ 5.300,79	€ 1.041,52	€ -	€ -	€ -	€ 6.342,31	€ 6.342,31	€ 1.052,60	€ -	€ -	€ 6.000,00	€ 1.394,91
St Jans klooster	€ 6.840,98	€ 4.455,60	€ -	€ 1.500,00	€ 10.000,00	€ -203,42	€ -203,42	€ 4.503,00	€ 1.500,00	€ -	€ 5.000,00	€ 799,58
Steenwijk Binnenstad	€ 4.264,67	€ 1.415,64	€ -	€ -	€ 2.500,00	€ 3.180,31	€ 3.180,31	€ 1.430,70	€ -	€ -	€ -	€ 4.611,01
Steenwijk De Beitel	€ 3.756,10	€ 6.008,48	€ -	€ -	€ -	€ 9.764,58	€ 9.764,58	€ 6.072,40	€ -	€ -	€ -	€ 15.836,98
Steenwijk De Gagels	€ 3.855,65	€ 3.568,24	€ -	€ 2.824,26	€ -	€ 4.599,63	€ 4.599,63	€ 3.606,20	€ -	€ 7.631,01	€ -	€ 574,82
Steenwijk Middenweg	€ 16.348,23	€ 11.738,72	€ -	€ 19.500,00	€ -	€ 8.586,95	€ 8.586,95	€ 11.863,60	€ -	€ 7.100,00	€ 10.000,00	€ 3.350,55
Steenwijk Noord	€ 20.337,89	€ 2.942,20	€ -	€ 2.900,00	€ 5.500,00	€ 14.880,09	€ 14.880,09	€ 2.973,50	€ -	€ -	€ 10.000,00	€ 7.853,59
Steenwijk Dennenallee	€ 4.104,52	€ 1.201,32	€ -	€ -	€ -	€ 5.305,84	€ 5.305,84	€ 1.214,10	€ -	€ -	€ -	€ 6.519,94
Steenwijk West	€ 4.148,38	€ 5.566,68	€ -	€ -	€ -	€ 9.715,06	€ 9.715,06	€ 5.625,90	€ -	€ 10.048,63	€ 3.000,00	€ 2.292,33
Steenwijkerwold	€ 7.853,00	€ 3.699,84	€ -	€ 2.000,00	€ -	€ 9.552,84	€ 9.552,84	€ 3.739,20	€ -	€ -	€ -	€ 13.292,04
Tuk	€ 11.112,98	€ 3.211,04	€ -	€ 9.581,88	€ -	€ 4.742,14	€ 4.742,14	€ 3.245,20	€ -	€ -	€ -	€ 7.987,34
Vollenhove	€ 1.958,76	€ 7.796,36	€ -	€ -	€ -	€ 9.755,12	€ 9.755,12	€ 7.879,30	€ -	€ -	€ 10.000,00	€ 7.634,42
Wanneperveen	€ 3.350,40	€ 3.122,68	€ -	€ 697,70	€ 3.500,00	€ 2.275,38	€ 2.275,38	€ 3.155,90	€ -	€ -	€ -	€ 5.431,28
Wetering	€ 2.600,57	€ 415,48	€ -	€ -	€ -	€ 3.016,05	€ 3.016,05	€ 419,90	€ -	€ 427,62	€ -	€ 3.008,33
Willemsoord	€ 2.843,37	€ 1.846,16	€ -	€ -	€ 2.000,00	€ 2.689,53	€ 2.689,53	€ 1.865,80	€ -	€ 2.221,00	€ 1.500,00	€ 834,33
Witte Paarden	€ 494,10	€ 579,04	€ -	€ -	€ -	€ 1.073,14	€ 1.073,14	€ 585,20	€ -	€ -	€ -	€ 1.658,34
Zuidveen	€ 2.466,97	€ 1.058,44	€ -	€ -	€ -	€ 3.525,41	€ 3.525,41	€ 1.069,70	€ -	€ -	€ -	€ 4.595,11
Totaal	€ 132.671,84	€ 81.669,08	€ 2.730,00	€ 60.132,46	€ 37.719,00	€ 119.219,46	€ 119.219,46	€ 82.537,90	€ 1.500,00	€ 33.282,83	€ 54.000,00	€ 115.974,53